

1. FORDOMME OG DISKRIMINATION

Fordom betyder at dømme på forhånd. En fordom er en forudfattet, ofte negativ holdning, som typisk er dannet på et mangelfuldt eller forkert grundlag, og som man har svært ved at ændre. Det er en dom, der er dannet forud for en sikker viden – derfor: for-dom. Fordomme kan både være positive og negative. En positiv fordom kan være, at man mener, at jyske håndværkere er troværdige, eller at asiatiske børn er gode til matematik. Oftest er fordomme dog negative, som at man fx mener, at overvægtige mennesker er dovne, eller at enebørn er forkælede.

Fordomme har altid eksisteret i alle former for kulturer og skyldes ofte uvidenhed om den eller dem, man har fordomme overfor. Når Danmark har udviklet sig fra at være befolkningsmæssigt meget ens til at være sammensat af mange forskellige kulturer, betyder det samtidig, at man støder på mennesker i sin dagligdag, som ikke ligner en selv, og som måske gør tingene på en anden måde end man er vant til. Nogle mennesker reagerer på samfundsudviklingen med stor interesse og nysgerrighed overfor, hvad nye kulturer kan bibringe samfundet, mens andre reagerer med usikkerhed og tvivl overfor, hvad det kan betyde for landets oprindelige kultur, at der kommer nye mennesker til landet.

Fordomme kommer af manglende kendskab til eller viden om andre mennesker. Hvis alle der boede i Danmark kendte hinanden, ville alle vide, at der både findes troværdige og utroværdige jyske håndværkere, og at der både findes enebørn, som er blevet forkælede og enebørn, som ikke er. Men fordi alle umuligt kan kende alle, tager vi udgangspunkt i både egne erfaringer, og ting vi hører, når vi skal forstå eller danne os en mening om noget eller nogen.

Hvis vi spørger en ældre dame om vej, og hun er sød og hjælpsom, så vil vi forvente den samme imødekommenhed og hjælpsomhed næste gang, vi skal spørge en ældre dame om vej. Omvendt vil vi have negative forventninger til

mødet med unge mænd, hvis vi tidligere har følt os truet eller generet af en ung mand. Når vi sådan dømmes en hel gruppe af mennesker på forhånd eller breder vores enkeltstående erfaringer ud til at gælde for alle, kalder man det også at generalisere. At forestille sig, at forskellige typer mennesker er på bestemte måder uden at kende dem, kalder man også, at man ser andre som stereotyper.

Begrebet stereotyper har tidligere været på samme måde som fordomme, men i dag ser man nærmere sådan på det, at fordomme ofte udspringer af stereotype forestillinger. En stereotyp er en stærkt forenklet eller overdrevet og ofte fejlagtig generalisering om en hel gruppe af mennesker – som regel baseret på køn, alder, etnicitet, religion osv. Et eksempel på en stereotyp opfattelse af andre kan være, at kvinder ikke har forstand på biler og elektronik, eller at alle grønlandere er hjemløse og fordrukne.

Fordomme og stereotyper er ikke nødvendigvis problematiske i sig selv, og behøver ikke at være forbundet med noget negativt. Imidlertid kan fordomme og stereotype opfattelser have nogle meget uheldige konsekvenser. De kan føre til forskelsbehandling eller diskrimination. Ordet diskrimination bliver som regel brugt som en bred betegnelse for negativ forskelsbehandling af bestemte grupper mennesker. Når vi taler om diskrimination i Danmark, er det oftest den særlige form for negative forskelsbehandling der finder sted på baggrund af køn, race, hudfarve, afstamning, nationalitet eller etnisk oprindelse.

I Danmark skelnes der ofte mellem direkte og indirekte diskrimination. Et eksempel på direkte diskrimination kan fx være, hvis en dørmænd på et diskotek afviser en ung mand med anden etnisk baggrund med den begrundelse, at han ikke er ønsket pga. hans etnicitet eller hudfarve. Indirekte diskrimination er en bestemmelse, en regel eller en praksis, som tilsyneladende er neutral, men som stiller nogle dårligere pga. deres etniske oprindelse. Et eksempel herpå er, hvis virksomheder indfører påklædningsregler, som forbyder deres ansatte at bære hovedtørklæde, hvilket udelukker en gruppe etniske muslimer.

I klassen:

- Forklar begreberne stereotyper og fordomme med jeres egne ord.
- Udarbejde en liste i fællesskab over alle de stereotyper og/eller fordomme, I kan komme i tanker om. Diskuter derefter sandfærdigheden eller rimeligheden i de eksempler, der kommer frem.
- Kom med eksempler på, at fordomme har ledt til negativ forskelsbehandling eller konflikter i samfundet.
- Gå sammen i grupper på 4-6 personer. Find eksempler på stereotyper og fordomme i ugeblade og aviser, og argumenter for, hvordan det de har valgt at fremhæve er udtryk for fordomme eller stereotyper. Saml op i fællesskab, hvor hver gruppe kommer med eksempler.
- Gå sammen i grupper på 4-6 personer. I grupperne skal I komme med bud på løsninger til, hvordan man kan modarbejde fordomme eller stereotype forestillinger. Saml op i klassen.
- Lav en tegning hver især, der fortæller noget om fordomme. Hæng tegningerne op og præsenter jeres tegninger for hinanden.

2. ET SOCIALT EKSPERIMENT

I det følgende præsenteres et eksperiment foretaget i en klasse i USA i 1968. Eksperimentet havde til formål at vise, hvordan stereotyper nemt kan udvikle sig til fordomme og diskrimination. Derudover skulle eksperimentet vise eleverne, hvordan det føles at blive diskrimineret, og hvor let det er at udvikle fordomme overfor hinanden på baggrund af tilfældige kendetegn.

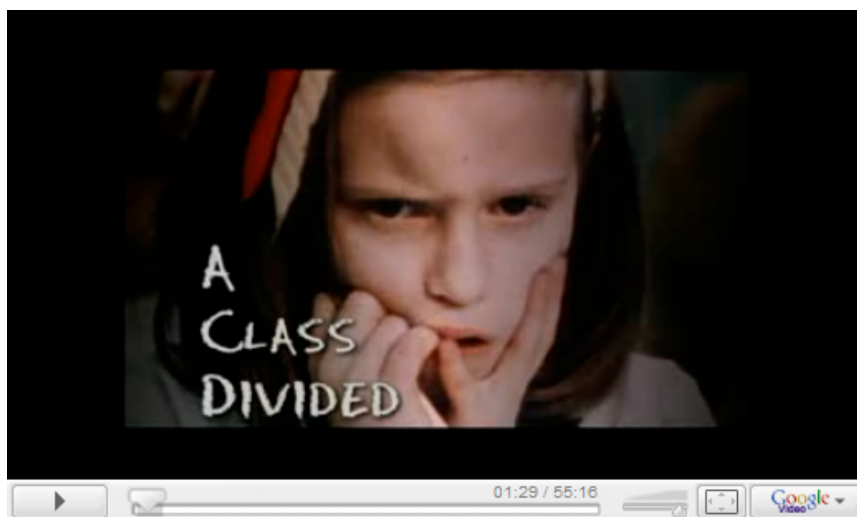
Eksperimentet om de blåøjede og de brunøjede

Eksperimentet blev gennemført blandt en gruppe 9-årige elever. Den første dag fortalte læreren klassen, at brunøjede er mere intelligente og bedre mennesker end folk med blå øjne. De brunøjede elever skulle derfor være de ledende i klassen og fik lov til mange flere ting end de blåøjede, selvom de var i mindretal. De mindreværdige blåøjede skulle holdes på plads med diverse regler som fx at komme sidst ind i klassen, sidde bagest i klassen, have kortere frikvarter, osv. De blåøjede skulle også gå med bestemte kraver, som et tegn på deres mindreværdige status. I løbet af meget kort tid begyndte de blåøjede at lave meget dårligere skolearbejde, og de blev deprimerede og vrede. De brunøjede blev derimod ondsksfulde og undertrykte og mobbede de andre. Allerede den næste dag fortalte elevernes lærer, at hun havde løjet, og hun sagde nu, at det i virkeligheden var dem med de blå øjne, som var overlegne i klassen. Dernæst skiftede mønstret hurtigt. Nu var det gruppen af blåøjede, som udviste fordomme og diskriminerende adfærd. Som afslutning på eksperimentet fortalte læreren eleverne, at de havde været med i et eksperiment og at formålet med øvelsen var, at give dem indblik i, hvor modbydeligt fordomme og diskriminering kan være.

Eksperimentet er interessant, fordi det viser, hvordan mennesker kan påvirkes til at ændre adfærd, men det ville ikke kunne finde sted i dagens Danmark, da man ville betragte eksperimentet som problematisk, fordi det bragte eleverne ud i nogle meget ubehagelige situationer.

Hvis man vil vide mere om eksperimentet, kan man finde en dokumentarfilm, der forklarer mere om eksperimentets forløb og baggrund her:

<http://topdocumentaryfilms.com/a-class-divided>

Vær opmærksom på, at filmen er på engelsk.

I klassen:

- Se dokumentaren A Class Divided (link ovenfor) og diskuter, hvad I kan lære af den.
- Sæt i fællesskab ord på, hvad det er der sker i eksperimentet, og hvad det er for nogle mekanismer, der får eleverne i eksperimentet til at ændre adfærd.
- Gå sammen i grupper. Snak sammen om, hvilke scener fra dokumentaren, der gjorde størst indtryk på jer. Forklar hvorfor det netop var disse scener.
- Gå sammen i grupper og snak om, hvad der overraskede jer mest ved dokumentaren og tænk over, om I tror, at det er det samme, som ville overraske nogen med anden etnisk baggrund og/eller religion end jer selv.

3. FORDOMME I ALLE KROGE

Fordomme og stereotype opfattelser af forskellige befolkningsgrupper har altid eksisteret i alle samfund. Ofte taler man om de fordomme og stereotype opfattelser som flertallet (majoriteten) af befolkningen har i forhold til et mindretal (minoriteten) af befolkningen. En fordom blandt flertallet af befolkningen i Danmark kan således være, at alle muslimer er imod ytringsfrihed og demokrati. En fordom blandt muslimer kan være, at alle ikke-muslimske piger er løse på tråden.

Fordomme mellem majoriteter og minoriteter er de fordomme, der tales mest om, men der findes også fordomme og stereotype opfattelser en masse andre steder. Minoriteter er således ikke ens, og har ofte også fordomme internt om hinanden. Syrere kan således have stereotype opfattelser af iranere, eller muslimer kan have fordomme om hinduer. Der findes også andre typer af fordomme, der kan have noget at gøre med at gøre med geografi, etnicitet eller religion musiksmag osv. fx:

- Musiksmag (fx folk der hører techno tager ecstasy)
- Tøjstil (fx folk der går i sort tøj hører heavymusik)
- Politisk overbevisning (fx venstreorienterede går i flade sko)
- Religion (fx jøder er snu og nærrige)
- Geografi (fx synes jyder, at sjællændere taler rigtigt meget og rigtig hurtigt, sjællændere synes at jyder er lidt langsomme i det, og sidst er der fynboerne, der går for at være milde og ikke at tage tingene så tungt)

Fordomme og stereotyper findes således på kryds og tværs af forskellige grupperinger, og handler om, at man tror noget om andre, uden at kende til dem.

Fordomme, der eksisterer indenfor en kultur eller mellem kulturer der ligner hinanden, opfattes tilsyneladende ikke som ligeså sårende eller stødende, som de fordomme, der eksisterer mellem kulturer, der er relativt forskellige fra hinanden.

I klassen:

- I teksten nævnes, at der kan eksistere fordomme mod grupper med en særlig musiksmag, tøjstil, politisk overbevisning eller religion. Overvej flere eksempler på grupper, som der eksisterer fordomme imod. Diskuter i fællesskab rigtigheden af de fordomme, der nævnes.
- Lav to kolonner på tavlen med overskrifterne 'fordom' og 'viden'. Kom med eksempler på, hvad der er fordomme, og hvad der er viden.
- Gå sammen i grupper. Udvælg 2-3 af de fordomme, som har været oppe at vende i klassen og undersøg dernæst på forskellig vis fordommenes faktuelle rigtighed.
- Gå sammen i grupper. Find et billede af en person, noter jeres førstehåndsindtryk af personen og præsenter dernæst for klassen, hvad I har noteret. Efter gruppernes præsentationer, skal I diskutere hvilke fordomme og stereotyper, der kom til udtryk gennem gruppernes førstehåndsindtryk af personerne på billederne.
- Diskuter i klassen, hvad man kan gøre for at komme fordomme til livs.

4. FORDOMME I PRAKSIS

Nedenstående er en række uddrag fra interviews foretaget med elever på 7.-9. klassetrin på skoler i København, Århus og Odense, der viser noget om fordomme i praksis. Interviewene er lavet i forbindelse med projektet Vores Fælles Fremtid.

Uddrag 1:

Interviewer: Hvis I nu sammenligner jer selv med andre skoler i byen, hvad synes I så, der er godt eller skidt ved jeres egen skole, eller hvordan tror I, at skolerne er forskellige?

Elev: Jeg går til noget på Østerbro, og når jeg siger, at jeg bor på Nørrebro, og foreslår at vi skal lave noget sammen en dag, så tøver de sådan helt. Jeg har også en veninde, som går på en anden skole, og når jeg fortæller om sådan nogle ting, som er helt logiske for mig, så står hun bare sådan 'Okay, hvad er det for noget?'... Ramadan og Eid og sådan noget, det anede hun ikke noget om, fordi det bruger de slet ikke ude på hendes skole.

Elev: Jeg tror, at når man går her, så får man færre fordomme om andre kulturer, fordi man lærer dem at kende. Så tror man ikke, at dem der kommer fra Albanien er på en bestemt måde, fordi man møder folk fra alle mulige forskellige lande og opdager, at der ikke er den store forskel.

Elev: Der er nogle der har fordomme om vores skole, fordi den ligger på Nørrebro, og her er mange indvandrere.

Elev: Der er også mange, der er bange for at gå på Nørrebrogade og som siger: 'Hvordan tør du bo på Nørrebro?' og jeg er bare sådan 'Okay, jeg bliver jo ikke skudt på!'

Elev: Jeg bor på Vesterbro, og når jeg snakker med mine danske veninder fra gården, så spørger de, hvordan jeg kan holde ud at gå i skole på Nørrebro. De tror her er Bandidos og Hells Angels, og jeg er bare sådan 'Okay, de er altså ret venlige derovre'.

Elev: Der var også engang en, der spurgte om han ikke skulle følge mig hjem, men da jeg fortalte ham, at jeg boede på Nørrebro, så var han sådan 'Okay, jeg tror bare jeg lader være'.

Interviewer: Men I oplever ikke selv, at der er noget at være bange for her?

Elev: Overhovedet ikke.

Uddrag 2:

Elev: Jeg synes, at man burde blande eleverne lidt mere sammen. Hvis jeg gik i en klasse, hvor der kun var tosprogede, så ville jeg ikke vide noget om andre, når jeg fx kom ud på arbejdsmarkedet. Så ville jeg ikke kunne snakke med danskerne, eller kunne have sådan et forhold til dem, som jeg har nu. Det gælder også danskerne, hvis de kun går i en dansk klasse, så bliver det også sværere for dem.

Elev: Der er mange af mine forældres venner, de kan godt være racister. Men det er fordi de ikke ved, hvordan det er, fordi de aldrig har lært nogen [tosprogede] at kende.

Elev: De har mange fordomme og sådan noget.

Interviewer: Har I også prøvet selv at være ude for, at I har tænkt noget om nogen med en anden baggrund end jer selv, som har vist sig ikke at være rigtig? Jeg tænker på det her med, at nogle gange har man måske nogle forestillinger om, hvordan tingene er, og dem får man så hele tiden be- eller afkræftet...

Elev: Ude i Gellerup, som er den største ghetto her i Århus, der er fx ikke, som folk siger, der er. Jeg bor deroppe og går rundt deroppe, og alligevel føler jeg mig ikke bange. Selvfølgelig kan jeg godt se, at der er grupper, og man ved godt, hvem der gør sådan og sådan, men alligevel føler jeg ikke, at det er så slemt, som folk siger. Jeg bor der og er opvokset der.

Uddrag 3:

Interviewer: Ville det betyde noget, hvis man nu fx tog halvdelen af jeres klasse og byttede den ud med en klasse, hvor der gik flere elever med en anden baggrund end dansk?

Elev: Jeg tror, at det ville være meget anderledes, for vi kommer sådan fra, at vi er vant til at alle kan dansk...

Elev:... og alle er bare sådan pære-danskere...

Elev: Jeg tror også, at selvom folk siger vi klæder os meget ens, så har vi meget forskellig tøjstil. De er sådan lidt mere poppet i det.

Interviewer: Hvem er det?

Elev: Indvandrepigerne. De går ikke i det samme tøj.

Elev: Jeg synes heller ikke, de går i det samme tøj.

Interviewer: Hvad er forskellen?

Elev: De har meget højt hår, du ved.

Elev: Nogen af dem.

Elev: Mange af dem.

Elev: Der er mange af dem, der ikke går i særlig dyrt tøj.

Elev: Billigere tøj. Anderledes tøj.

Elev: Vi har måske bare ikke lige den samme stil som dem.

Elev: Jamen, det er jo sådan noget man gør, hvis man ikke har så mange penge. Tøj er jo dyrt.

Interviewer: Er det vigtigt, at man ligner hinanden – fx at alle går i mærketøj?
Eller at man har samme stil?

Elev: Altså, det er jo ikke sådan, at man dømmes folk, fordi de ikke har det samme tøj på. Jeg tror bare, at man tænker over, at det ikke lige er det, man er vant til at se, fordi her i vores klasse har vi jo sådan meget den samme stil. Der er ikke nogen der skiller sig ud på nogen måde.

I klassen:

- Diskuter tematikker fra de tre interviewudrag (fx fordele og ulemper ved at ligne hinanden eller ved at være forskellige, at andre har fordomme om ens skole eller det kvarter man bor i - eller omvendt, at man selv har fordomme mod andre skoler, boligområder, osv.).
- Diskuter hvilke konkrete fordomme, der kommer til udtryk i de tre uddrag fra interviewene?

5. ARBEJDSMARKEDET NEDBRYDER FORDOMME

Følgende artikel er publiceret i Information (25.07.2007), og er skrevet af Christian Andersen. Artiklen handler blandt andet om, hvordan mødet mellem etniske danskere og muslimske danskere på de danske arbejdspladser kan være med til at nedbryde fordomme mellem grupperne.

GRÅ HVERDAG NEDBRYDER FORDOMME

Selv om etniske danskere og danske muslimers opfattelse af hinanden er præget af fordomme, er det mentale murværk imellem dem så småt begyndt at slå revner

Ikke alle danske muslimer går rundt med en lille terrorist i maven, og langt fra alle etniske danskere er racister.

Selv om etniske danskere og muslimske danskeres gensidige forventninger til hinanden er præget af fordomme og stereotyper, er der tegn på, at vrangforestillingerne er ved at blive afløst af et mere retvisende billede.

Det mener både professor Ulf Hedetoft, der er leder af Akademiet for Migrationsstudier i Danmark (AMID), og Torben Møller-Hansen, direktør for Foreningen Nydanser, der har til formål at nedbryde barrierer mellem indvandrere og arbejdsmarkedet. "Hver dag er der flere og flere virksomheder, der inddrager nydanskere som en fast, kvalificeret bestanddel af deres arbejdskraft, og det er guld værd for den normalisering af forholdet mellem etniske danskere og indvandrere, som er nødvendig," siger Torben Møller-Hansen.

Behov bryder fordomme

Ulf Hedetoft peger også på, at udviklingen på arbejdsmarkedet bidrager til at nedbryde fordomme.

"Mens indvandringen de sidste 20-30 år primært har været familiesammenføringer eller flygtninge, så anerkender man nu på højeste niveau, at der er behov for indvandring af arbejdskraft. Det sætter en ny ramme for diskussionen om indvandring i Danmark. Den restriktive diskurs, som især Dansk Folkeparti,

men også både den nuværende og forrige regering har stået for, kan man ikke opretholde i en situation, hvor man har et presserende nationaløkonomisk behov for arbejdskraft udefra,” siger Ulf Hedetoft.

Gråtoner

At etniske danskere og muslimske danskeres indbyrdes forventninger til hinanden er præget af stereotyper kommer hverken bag på Torben Møller-Hansen eller Ulf Hedetoft.

“Det billede, de fleste opererer med, er fiktivt. Ni ud af 10 danskere har ikke kontakt til en nydansker og omvendt, og det skaber grobund for stereotyper,” siger Torben Møller-Hansen.

Ulf Hedetoft er enig:

“Når det, man tænker om andre, ikke beror på personlig erfaring, men alene på det man har hørt, har man en tendens til at pakke det hele sammen i nogle almene, stereotype forestillinger. Man søger sine faste kategorier og forestillinger bekræftet, så man kender verden og ved, hvordan den skal inddeles,” siger han.

Det er i høj grad den offentlige debat og mediernes fremstilling af muslimer, der har dannet grobund for de fastgroede forestillinger, mener Torben Møller-Hansen:

“Pressen er ikke medie for den røvkedelige virkelighed. Åbner du for en TV-avis, ser du enten det gode eksempel, hvor en repræsentant fra kongehuset er på besøg hos den succesfulde indvandrer, eller også får du historien om en lurende terrorcelle. Vi får ikke det altoverskyggende gråtonebillede af den almindelige hverdag” siger han.

Netop mødet mellem etniske danskere og muslimske danskere i den helt almindelig hverdag er nøglen til at nedbryde de gensidige fordomme etniske danskere og indvandrere imellem, mener Torben Møller-Hansen. Og den udvikling er godt i gang rundt om på arbejdspladser, skoler og daginstitutioner.

Tid er ikke nok

Ulf Hedetoft betoner, at der rundt om i kvarterløftprojekter, naboinitiativer og blandt sagsbehandlere i kommunerne er en stigende tendens til at anerkende hinandens forskellighed. Og den anerkendelse vil efterhånden rodfæste sig og aflive de fastgroede forestillinger - også på samfundets højere niveauer.

“Det er klart, at den slags tager tid. Det tog også tid at lære at leve sammen for danskerne, da befolkningen fra landet i stor stil flyttede ind til byerne. Men det er vigtigt at slå fast, at tid i sig selv ikke er nok,” siger han og peger på indvandrerkvinderne som en gruppe, der behøver særlig opmærksomhed.

Ulf Hedetoft mener også, at Muhammed-krisen på længere sigt kan vise sig at få en positiv effekt på forholdet mellem etniske danskere og muslimske danskere:

“Tegningekrisen har betydet, at man i den politiske diskurs er blevet lidt mere forsigtig med at være alt for udfarende og er lidt mere fornuftig i den måde, man vælger at tale på. Og det betyder noget uanset, hvad man ellers mener om tegningerne. Den måde, vi taler om tingene på, har en betydning,” siger han.

I klassen:

- Find frem til artiklens vigtigste budskaber i fællesskab.
- Hvordan kan arbejdsmarkedet være med til at nedbryde fordomme?
- Snak om andre eksempler på steder i samfundet, som man kan forestille sig har en opblødende effekt på fordomme mellem forskellige befolkningsgrupper.

6. SPØRGSMÅL

Den danske skuespiller Ali Kazim er oprindelig kendt som rapper og udgav i 2006 albummet Gadedrøm. Teksten til sangen kan læses nedenfor.

Musikvideoen kan ses her:
<http://youtu.be/A771Sf1wTx4>

Spørgsmål, hvad er det I vil opnå?
Den måde I hader os på.
Spørgsmål, som jeg håber I kan svare os på.
Spørgsmål, det ender med et optog.
Flere problemer vil opstå.
Spørgsmål, tænk på hvad vi sammen ku' opnå.

Kære Danmark jeg har et par spørgsmål,
til dem der knap tør gå på Nørrebro.
Mit navn er Ali Kazim, gadens stemme,
2G'eren, du ved danskernes fjende.
For medierne forbander mig,
forbinder mig med bandetegn,
æresdrab og terrorisme, jeg er landets fejl.
Grunden til at Pia ikke fører politik men valgkamp,
udnytter vores fordomme til at styre os alle sammen,
men jeg blev født her, kommer til at dø her,
selvom min religion og tradition støder jer.
Er det brun hud? Er det troen på gud?
Hvad er grunden til at synet på mig ser så sort ud?
Er jeg et mindre menneske værd, fordi jeg ikk' spiser flæskesværd,
og min kultur ikke stemmer med jeres?

Da mine forældre kom, var vi gæstearbejdere
en generation efter nu er vi næsten Al Qaeda.
Jeg husker stadig min søsters gråd,
da hun blev spyttet i hovedet,
fordi hun er mørk og går med tørklæde.
Så det her er min kommentar både som dansker og indvandrer,
med håb om gensidig respekt fra alle parter.

Spørgsmål, hvad er det I vil opnå?
Den måde I hader os på.
Spørgsmål, som jeg håber I kan svare os på.
Spørgsmål, det ender med et optog.
Flere problemer vil opstå.
Spørgsmål, tænk på hvad vi sammen ku' opnå.

Vi er skabt lige, og skal behandles lige,
med livet som indsats når man flygter fra et land i krig.
De skriger os i hovedet uden at sige noget.
Et frisk pust over landet, er mere benzin på bålet.
Landets aviser spreder alt hvad de skriver,
udstiller os som dyr, der voldtager dansker piger.
Min far sled sig op, med et kedsomt job
betalte sin skat, og nu er han ikk' velkommen heroppe?
Arbejdsmarkedet ser på os som dødstrusler,
nogen af os er uddannede hjernekirurger, der kører busser.
I ved ikke om I skal kalde os nydanskere, fremmedarbejdere eller syge gang-
stere.

Skal vi ha' en beskrivelse og et nummer?
Kun ses i avisens klummer, som voldsmænd med kniv på os?
Har vi ikk' ret til alt det smuk' livet rummer?
Skal det smides i en bog, ku' det bli' dummere?
Hvorfor integrere sig i et samfund,
der nærmest kun klapper, og ikk' accepterer os af samme grund.
Det er som et barn, der bliver mobbet i skolen,
bli'r indelukket, mister selvværdet og dropper troen.
Skal jeg være ærlig med jer, håber jeg på jeres forståelse,
for så var den her sang besværet værd(besværet værd, besværet værd)

Spørgsmål, hvad er det I vil opnå?

Den måde I hader os på.

Spørgsmål, som jeg håber I kan svare os på.

Spørgsmål, det ender med et optog.

Flere problemer vil opstå.

Spørgsmål, tænk på hvad vi sammen ku' opnå.

I klassen:

- Diskuter hvad sangen Spørgsmål handler om, og hvad budskabet er i sangen.
- Definer hvem 'I' og 'vi' dækker over i sangteksten.
- Find eksempler i sangen på, hvordan Ali Kazim oplever, at indvandrere og danskere er ofre for hinandens fordomme.
- Snak om, hvordan sangen passer ind i samfundsdebatten. Hvad synes I om denne måde at kommunikere et budskab på, og tror I, at det rykker ved folks holdninger?